

זמני השבת בפינסק:

הדלקת נרות: 21:21

שחרית: 9:30

סדר הלכה: 17:45

תהלים: 19:30

מנחה: 21:00

צאת השבת: 22:56

בס"ד, ל' סיוון תשע"א, ערש"ק חוקת, שבת ראש חודש תמוז, גילון מס' 152

השבת בפינסק

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת "פאר ישראל" פינסק, ברוס

פניני הפרשה

ראש הישיבה, הרב אלחנן רוזנפלד

העלון השבוע מוקדש לרפואת דליה בת אסתר

בפרשת השבוע חוקת, אנו קוראים על פטירתה של מרים הנביאה, אחות משה ואהרן.

וזהו לשון הפסוקים "וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כֹּל הָעֵדָה מְדַבְּרִים בְּחֵדָה רְאשׁוֹן וַיָּשֶׁב הָעָם בְּקֶדְשׁ, וַתָּמֶת שָׁם מִרְיָם וַתִּקָּבֵר שָׁם. וְלֹא הָיָה מִיִּם לָעֵדָה, וַיִּקְהְלוּ עַל מִשֶּׁה וְעַל אֶהֱרֹן. וַיִּרְבַּ הָעָם עִם מִשֶּׁה, וַיֹּאמְרוּ לְאַמְרֵי: וְלוֹ גֹּעַנִי בְּגֹעַ אַחִינוּ לִפְנֵי ה'. וְלִמָּה הִבַּאתֶם אֶת קַהֲל ה' אֶל הַמְדַבְּרֵי הַזֶּה לָמוֹת שָׁם אֲנַחְנוּ וּבְעִירָנוּ..."

בהמשך הפרשה נקרא גם על הסתלקותו של אהרן הכהן "קח את-אהרן ואת אלעזר בנו והעל אתם הר הֶהָר. והִפְשֵׁט אֶת אֶהֱרֹן אֶת בְּגָדָיו וְהִלְבַּשְׁתָּם אֶת אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְאֶהֱרֹן יֹאסֵף וּמֵת שָׁם. וַיַּעַשׂ מִשֶּׁה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה וַיַּעֲלוּ אֶל הַר הֶהָר לְעִינֵי כָל-הָעֵדָה. וַיִּפְשֵׁט מִשֶּׁה אֶת אֶהֱרֹן אֶת בְּגָדָיו וַיִּלְבַּשׂ אֶת אֶלְעָזָר בְּנוֹ וַיָּמֵת אֶהֱרֹן שָׁם בְּרֹאשׁ הֶהָר וַיִּרְדַּ מִשֶּׁה וְאֶלְעָזָר מִן הֶהָר. וַיִּרְאוּ כָל-הָעֵדָה כִּי גֹעַ אֶהֱרֹן וַיִּכְבְּוּ אֶת אֶהֱרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כֹּל בֵּית יִשְׂרָאֵל..."

כידוע, במשך ארבעים שנות נדודי בני-ישראל במדבר, עד בואם אל ארץ ישראל, שתו מים בזכותה של מרים "בארה של מרים" ונהנו מ"ענני הכבוד" שליוו אותם, ישרו את דרכם, הגנו עליהם ממטר ומחום והרגו נחשים ועקרבים וזאת בזכותו של אהרן הכהן.

השאלה המתבקשת בפרשתנו היא ברורה. אחר פטירת מרים הסתלקה הבאר ומיז העם התלונן על-כך: "ויקהלו על משה ועל אהרן וירב העם" (אז, הבאר חזרה בזכותו של משה), א"כ, מדוע אחר פטירת אהרן והסתלקות "ענני הכבוד" - חומת ההגנה, עם ישראל לא התלוננו על סילוקם ?

כדרכנו בקודש, נפתח בסיפור חסידי מר' יעקב קוידנר מנכבדי חסידי חב"ד ומחסידי האדמו"ר האמצעי.

סוחר טבק היה ר' אברהם, וגם בר-אוריין. את עיתותיו הפנויות הקדיש ללימוד תורה ולעבודת הבורא. מידי כמה זמן נוהג היה ר' אברהם לצאת למסע עסקים כדי לבסס את קשריו המסחריים. הדרך מעירו, וילקומירר שבליטא, לנייז'ין שברוסיה הלבנה, ארוכה וקשה. אבל מה לעשות, פרנסה היא פרנסה. רעיותו המסורה הכינה לו מלאי של מזון למשך התקופה הארוכה, ובגדים חמים להתגונן מפני הציעה. הימים ימי חורף, ואת הדרך יש לעשות בעגלות רתומות לסוסים, כאשר הרוחות הקרות חודרות עד העצמות. ידיו קרוב היה לו בעיר, ר' יעקב קוידנר. מנכבדי חסידי חב"ד היה ומאנשי-הדעה שבהם. בכל פגישה נוהג ר' יעקב לחזור באוזניו מתורתם של רבותיו, ור' אברהם, אף שלא נמנה עם עדת החסידים, היה מטה אוזן קשבת ומאזין בכובד-ראש לדבריהם. לפני היפרדם פנה אליו ר' יעקב בבקשה: "הלוא אתה נוסע לעיר נייז'ין, שם טמון קדוש ישראל, רבי דובער, אדמו"ר האמצעי זצ"ל. אמנם עדיין אינך חסיד, אך אנא, עשה עמי חסד, היכנס לציונו הקדוש והזכר את שמי שם". בחפץ-לב נענה ר' אברהם לבקשת ידיו והבטיחו למלא את בקשתו. והנה, זה חודשים אחדים עושה ר' אברהם במסעו. הקור באותה שנה היה נורא. סופות שלגים עזות השתוללו וחסמו את הדרכים. ר' אברהם היה מלא תודות לרעייתו, על הבגדים החמים שבהם ציידה אותו. גם לבה של האשה היה עם בעלה, העושה את דרכו בתוך הסופות, כדי להביא לחם לביתם. שעות הייתה עומדת, שעונה על אדן החלון, ומבטה מופנה למרחקים. אולי קפצה לו הדרך והוא יקדים לשוב? גם בלילה, על משכבה, הייתה מתייסרת בדאגות ובגעגועים. אין לדעת אם הייתה זו דאגתה הרבה או שמא הקור העז, שהפילוה למשכב. ראשה קדח מחוס וריאותיה כמו חיטבו להתפוצץ עקב פרצי השיעול. בתחילה עוד הצליחה לגייס את שארית כוחותיה כדי לטפל במשק ביתה ובשלושת ילדיה הקטנים, אך עד מהרה אפסו כוחותיה. מחלתה הלכה והחריפה. שכנות טובות הזעיקו רופא מומחה מהעיר הגדולה, אבל כל מה שהיה יכול לעשות הוא לתת לחולה האנושה כמה תרופות משככות-כאב. הוא לא נתן לה סיכוי.

במשך כל הלילה ישב הרופא צמוד לחולה שנאבקה על חייה. בחצות הלילה עצמה החולה את עיניה, נשימתה נחלשה ביותר, והסוככים חשו כי אלה רגעיה האחרונים עלי אדמות. נשים בוכיות ניגבו את דמעותיהן והחניקו את קול בכיין. הגברים קראו בלחש פרקי תהילים. הבוקר

האיר. ופתאום אירע הנס: עיני החולה נפקחו. היא הביטה בתימהון בסובבים אותה. בקול חלוש ביקשה מעט מים. אט-אט הוטב מצבה. הצבע שב לפניו ומצבה הלך והשתפר משעה לשעה. והיה הדבר לפלא.

שמחה רבה שררה בכיתו של ר' אברהם עם שובו, אחרי חצי שנה שנעדר מביתו. השולחן היה ערוך בכל טוב וקרובי משפחה וידידים באו לקבל את פניו. ביניהם היה גם ידידו הקרוב, ר' יעקב. בין הדברים סיפרו בני המשפחה על מחלתה הקשה של הרעייה ואת דבר רפואתה המופלא. על פניו של ר' אברהם ניכרה סערת-נפש עזה. בעיניו נקוו דמעות והתרגשותו נראתה לעין-כול. שעה ארוכה ישב כך, נסער ומהורהר, ואחר פתח ואמר: "עכשיו הקשיבו לחלק מהסיפור שלא ידוע לכם. "כשהגעתי סוף-סוף לנייז'ין, הייתי עייף ומותש. גם עסקי לא עלו יפה, והייתי מדוכדך למדי. לילה אחד עליתי על יצועי, אך כל מאמצי להירדם עלו בתוהו. כלבי התעצמו הגעגועים לבני-ביתי ולרעייתי. כשחשבתי על רעייתי, אחזה בי פתאום חרדה. איזושהי מועקה סתומה. כאילו דבר-מה נורא עומד לקרות לה. "באותו רגע נזכרתי בבקשתו של ידיד, ר' יעקב, להזכיר את שמו על ציון-קברו של הרבי האמצעי לחסידי חב"ד. קמתי ממיטתי, לבשתי את בגדיי החמים ופניתי למקום-מנוחתו של הצדיק. "הלילה היה אפל וקר מאוד, אבל בגדיי העבים חימוני. והנה, כשהגעתי סמוך לקבר, אחזה בי פתאום צינה עזה שאין לתארה. כל בגדיי לא הועילו. גופי רעד ושערותי סמרו. אל הקור העז נלווה גם פחד גדול, חרדה נוראה וחסרת-פשר. "עמדתי ליד הציון הקדוש, רועד כולי, בלי יכולת לזוז. רגע אחד רציתי לעזוב ולחזור לאכסנייתי, אך כוח נעלם אחז בי והאיץ בי להתגבר ולגשת אל הציון.

הגיגים מפרשת השבוע

טומאה היא תוצאה ישירה של חטא

יש להבין, מדוע נסמכה פרשת טהרה מטומאת מת, לפרשת קורח?

מובא במדרש כי אדם הראשון טען לקב"ה כאשר נקנסה עליו מיתה, "בעלילה אתה בא עלי".

והביאור, כי התורה קדמה לבריאת העולם, ואם כבר כתוב בתורה "אדם כי ימות" הרי לא בגלל החטא באה מיתה לעולם, אלא כי זו הייתה כוונת הבורא מאז ומתמיד.

ענה לו הקב"ה כביכול אכן אמורה להיות מיתה אך לא טומאה כי הצדיקים אפילו במיתתם קרויים חיים ואין הם מטמאים. (כמובן שאין זו הוראה למעשה שכוהנים יוכלו להשטתח על קברי צדיקים) כפי שמצינו באברהם אבינו אשר ביקש אחוזת קבר מאת בני חת, אמר להם (כפי דברי הרמב"ן) באם לא תסכימו למכור לי אחוזת קבר אקברנה בארון. וזאת כי שרה קידשה את גופה לחלוטין וכל כולה הייתה רוחניות, לכן בשעת הדחק לא היה צורך לקברה באדמה כי הרי "עפר אתה ואל עפר תשוב" נאמר רק במי שלא קידש אף את החומר שבגופו לכן כאשר הוא נפטר לבית עולמו הרי הוא מטמא באוהל מה שאין כן הצדיקים הגמורים. וזו היא הסמיכות לפרשת קורח, מאחר והאנשים הללו חטאו בנפשם במחלוקת אשר חלקו על משה רבנו לכן הנמצאים באוהלם נטמאים טומאה חמורה, טומאת אהל, וממילא זקוקים הם לאפר פרה אדומה מה שאין כן, אצל הצדיקים הגמורים.

בברכת שבתא טבא
הרב גרשון רוזנפלד

"בין כה וכה החל השחר להפציע. אז הוצאתי מכיסי שני פדיונות-נפש, שהכנתי קודם לכן. האחד עבור ר' יעקב, עבורי ועבור בני-משפחתי, והשני, בקשה מיוחדת עבור רעייתי. קראתי את הפדיונות, ובאותו רגע חשתי הקלה עצומה. חוס נעים פשט בגופי ורוחי הנסערת נרגעה בבת-אחת". התרגשות רבה אחזה במסובים. ר' אברהם נשם עמוקות והמשיך בקול רועד: "מדברים עולה, כי השעה שבה נחלצה רעייתי באורח ניסי ממחלתה, היא בדיוק אותה שעה שבה הנחתי את הפדיון על קברו של הצדיק הקדוש..."

חזרה לפרשתנו. המדרש אומר כי שני סוגי ענני כבוד ליוו את עם-ישראל במדבר. האחד - כפי שהזכרנו קודם היו עננים שהגנו עליהם ודאגו לכל צרכיהם הם ליוו אותם, ישרו את דרכם, הגנו עליהם ממטר ומחום והרגו נחשים ועקרבים. הסוג שני היו 'ענני כבוד' כפשוטם של מילים, עננים שעניינם הוא רק לשם 'כבוד' כמו משמר כבוד, שתפקידו להראות את כבוד ה' וכבוד עם ישראל. בפטירת אהרון הסתלקו העננים אלה, ענני הכבוד, שהיו לכבוד ולתפארת, אך ענני הכבוד שהיו חיוניים לישראל להצילם ולשומרם נשארו ללוותם. לכן, לא התלוונו בני-ישראל על הסתלקות ענני הכבוד, כי לא נזקקו להם לצורך הקיום והחיוניות. ובכל זאת, אם בכוחו של משה רבנו היה להחזיר את בארה של מרים מדוע לא החזיר את ענני הכבוד?!

הרבי מליובאוויטש זצ"ל, שהשבוע נציין את יום הסתלקותו, מסביר באחת משיחותיו את הדברים באופן נפלא ומוסר השכל בצידו: אכן, בכוחו של משה רבנו היה להחזיר גם את ענני הכבוד אבל לא זו מהותו של משה רבנו. משה רבנו לא היה צדיק כאחד הצדיקים, ובענייניו, כאהרון ומרים, אלא עניינו של משה רבנו היה דווקא 'מנהיג ורועה נאמן' הדואג לצאן מרעיתו, לבני עמו. כוונת הדברים: הניסים שנעשו לבני ישראל במדבר על-ידי אהרון ומרים, הבאר וענני הכבוד, הם נעשו בזכותם, בגלל הזכויות של אהרון ומרים. לכן כאשר נסתלקו ונפטרו בעלי הזכות - בטלו הדברים שבאו על-ידם. לעומת-זאת, משה רבנו דאג לעם-ישראל בתור רועה נאמן שדואג לצאן מרעיתו. הימן שירד מן השמים בזכותו של משה לא היו בגלל זכויותיו, אלא על-פי צורכי העם. כשהעם נזקק למשהו, דאג משה שהדבר יינתן לעם ולא יחסר להם דבר. לכן החזיר להם משה את דווקא את באר המים שכן המים הם צורך קיומי בעוד שענני הכבוד לשם כבוד גרידא נחשב בבחינת מותרות ודבר נוסף שאינו חיוני לקיומו של העם.

כאן טמון יסוד מוסד באופיו של מנהיג ישראל, כאן ניבטת במלוא עוצמתה מעלתו של רועה נאמן כמשה רבנו, וכך גם מעלתם של כל רועי-ישראל לדורותיהם. משה רבנו דאג לא פחות מצרכי העם הרוחניים, גם לכל צרכיו הפיזיים והגשמיים של עם-ישראל, עד שאפילו אחרי פטירתו אכלו העם במשך ארבע-עשרה שנה את אותו הימן שהוריד להם במדבר. זו היא התנהגותו של מנהיג-ישראל, שדואג לכל צרכיו הגשמיים והרוחניים של העם, עד שגם לאחר הסתלקותו הוא מוסיף לדאוג לו ולהשפיע עליו רוב טובה וחסד.